

SZINONIMÁK

A csárdai zenész, az iparhegedűs 20–30 hanggal dolgozik. Annyival eljátszik minden dalt. A művészhagedűs ugyanazon a hegedűn 200–300 hangot zendít elő.

Éppen így vagyunk az íróművészekkel is. Az iparos író a közélet kopott kis szótárából él. Ő azzal mindent elmond, amit akar, s a vele egy-szintű olvasó megelégszik vele.

A művész író azonban ismeri a nyelvbeli kifejezések sokféle különbségét s a különbségek sokféle színét és sokféle erejét: s egy pillantásra lát és választ, mint a gyöngy-fűző asszony.

GÁRDONYI GÉZA: *Magyarul így!* (1935)

KISS GÁBOR – BÁRDOSI VILMOS

SZINONIMÁK

20 000 rokon értelmű szó
dióhéjszótára

TINTA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2008

AZ ÉKESSZÓLÁS KISKÖNYVTÁRA 7.

Sorozatszerkesztő

BÁRDOSI VILMOS, KISS GÁBOR

Lektor

FÁBIÁN ZSUZSANNA

Első kiadás, 2008

ISSN 1786-4925

ISBN 978 963 9902 00 8

A szerkesztésben közreműködött

HEISZER GYULA, SZABÓ T. ANNAMÁRIA

© Kiss Gábor, Bárdosi Vilmos, 2008

Kiadja a Tinta Könyvkiadó, Budapest

A kiadásért felel: a TINTA Könyvkiadó igazgatója

Olvasószerkesztő: Mandl Orsolya, Temesi Viola

Tipográfia, borítóterv, tördelés: Heiszer Csaba

Minden jog fenntartva.

A jogtulajdonosok előzetes engedélye nélkül a mű
sem részleteiben, sem egészében semmilyen eljárással
nem reprodukálható.

ELŐSZÓ

Anyanyelvünk, a magyar nyelv nemzeti kultúránk egyik legfontosabb hordozója. Őrködnünk kell fölötte, elő kell segítenünk szabatos, színes, helyes használatát. Időről időre, a nyelvtudomány új eredményeit felhasználva a nagy szótáríró elődök – SZENCZI MOLNÁR ALBERT, PÁPAI PÁRIZ FERENC, BOD PÉTER, BALLAGI MÓR, CZUCZOR GERGELY, FOGARASI JÁNOS, BALASSA JÓZSEF, ORSZÁGH LÁSZLÓ, HADROVICS LÁSZLÓ, KISS LAJOS és mások – nyomdokain haladva különböző típusú szótárakban kell számba vennünk nyelvünk építőköveit, a magyar szavakat.

A SZÓTÁR CÉLJA

Gyakran változatosságra törekedve igyekszünk elkerülni egy-egy szó unalmas ismétlődését. Máskor valamely szó helyett pontosabb, találóbb kifejezést keresünk. Ehhez kíván segítséget nyújtani a *Szinonimák* című dióhéjszótár, amely rokon értelmű szavakat kínál fel az olvasónak gyakorlatias elrendezésben. Az ajánlott új szó, a szinonima bizonyos szempontból – hangulati, stílárius értéke révén – találóbbá teheti mondanivalónkat.

A *Szinonimák* című dióhéjszótár hatékonyan kívánja segíteni az anyanyelvének tudatos és igényes használatára törekvő olvasót. A szótár elsősorban a tanulóifjúság számára készült, de mindenki eredményesen forgathatja, aki változatosan, szemléletesen, színesen kívánja kifejezni magát. A magyar nyelv oktatásának, az egyéni szókincs gazdagításának is célszerű támogatója.

Hasznos segédeszköz ahhoz, hogy a diákok jártasságra tegyenek szert egynyelvű szótár használatában, és az így megszerzett ismeretet gyümölcsöztessék később nagyobb, bonyolultabb szerkezetű és több nyelvi adatot tartalmazó szótárak forgatásakor.

A szótárnak azon kívül, hogy szinonimaszótárként forgatva valamely szó rokon értelmű társait kereshetjük ki belőle, van egy további haszna is. Ugyanis a szótár rokon értelmű szavai a ma-

guk módján magyarázzák, értelmezik is azt a címszót, amely mellé be vannak sorolva. Így a *Szinonimák* című dióhéjszótár bizonyos tekintetben értelmező szótári funkciót is betölthet, hiszen az olvasó számára egy kevéssé ismert vagy homályos jelentésű szónak a jelentését a szinonimák pontosíthatják, megvilágosíthatják.

A SZÓTÁR JELLEGE

A *Szinonimák* című dióhéjszótár 4200 vastag betűs címszót tartalmaz, ezek alkotják a szótár vázát. A vastag betűs címszók mögött 20 000 különböző rokon értelmű szót soroltunk fel. Egy-egy rokon értelmű szó azonban több címszó mögött is előfordul, ezért összesen 33 000 szó található a szótárban.

A 4200 szócikket 9500 szinonimasor építi fel, egy-egy szinonimasor megfelel a címszó egy-egy jelentésének. Átlagosan tehát egy-egy címszónak több mint két szinonimasora van.

Az egyes szinonimasorokban átlagosan 3-4 rokon értelmű szó található.

A szótárban szinonimaként felsorakoztatott szavak jelentős részét a mai köznyelv gyakoribb szavai alkotják, de a gyakori szavakon kívül előfordulnak régi, régies, nyelvjárási, népi és idegen hangzású szavak is. Nem maradtak ki a diáknyelv és a szleng lexikai elemei sem. Nem hagytuk ki a napjainkban sajnálatos módon oly gyakran használt „durva” szavakat sem, de itt igen mértéktartóan jártunk el.

A *Szinonimák* című dióhéjszótár fő jellemzője, hogy könnyen használható. A tartalom elrendezése világos, a szótár tipográfiája visszafogott. Az egyszerű felhasználás, a gyors keresés érdekében nem alkalmaztunk utalásokat sem.

A SZÓTÁR FELÉPÍTÉSE

A szótár szoros betűrendbe sorolt szócikkekből áll. A szócikkek szócikkfejből és szócikktestből épülnek fel.

A szócikkfej

A szócikkek élén álló szócikkfejben a címszók (kövér betűtípussal szedve) és azok szófaji meghatározása áll.

hűtő (fn) ✧ hűtőgép, hűtőszekrény,
jégszekrény, frizsider | fagyasztó,
fagyasztóláda

A címszók – A nyomtatott szótárak hagyományának megfelelően a gazdag anyagot vastag betűs címszókhoz rendeltük hozzá. A *Szinonimák* című dióhéjszótár címszavai elsősorban nyelvünk leggyakoribb szavai. A címszavaknak a *Magyar Szókincstár*ból való kiválasztásához *A magyar nyelv szépprózai gyakorisági szótára* és az *Értelmező szótár+* öt csillaggal jelzett leggyakoribb címszavait vettük figyelembe. Tehát szótárunkban általában nem címszók a ritka, régies, kevesek által használt szavak, hiszen az olvasó majd minden esetben egy gyakori, köznapi szónak keresi a szinonimáját, nem pedig fordítva.

Azonban néhány esetben a fent leírt módon kiválasztott gyakori címszavakat kiegészítettük ritkább címszavakkal. Ezt azért tettük, mert úgy éreztük, hogy a fiatalabb nemzedék, a diákok kötelező olvasmányaikban, a régi szövegek olvasásában találkozhatnak velük, és így szótárunk segítséget nyújthat ezek értelmezésében. Ezért címszók szótárunkban pl. a *felcser*, *juss*, *kese*, *ösztövé*r szavak.

Ha a címszónak van alakváltozata, azt vesszővel elválasztva szintén vastagon szedve közöljük.

arcátlan, orcátlan (mn) ✧ szemtelen, pimasz, szégyentelen, szemérmetlen, pofátlan ...

Az *e-t ö-vel* váltakozva használt címszókat az *e* betűnél vetjük fel. Tehát a *föl* igekötős igék a *fel*-nél találhatóak.

A homonimák – A magyar szótári hagyományoknak megfelelően a homonimákat, az azonos alakú – de különböző jelentés-tartalmú – címszókat arab, emelt indexszámmal különítettük el egymástól. Pl.: **ég¹**, **ég²**; **vár¹**, **vár²**.

A címszavak szófaja – A címszó után a szófaj megjelölése vagy rövidítése következik álló szedéssel, kerek zárójelben. Pl.: **cipő** (fn), **vitatkozik** (ige). A szófajok jegyzékét és rövidítéseiket a „Rövidítések és jelek” 1. pontja tartalmazza.

Az azonos eredetű, de jelentésükben és szófajukban különböző kettős, esetleg többszörös szófajú címszókat római számmal különböztetjük meg. Pl.: **apró I.** (mn), **apró II.** (fn); **uralkodó I.** (mn), **uralkodó II.** (fn). A címszót minden római számmal jelölt szófaj előtt kiírtuk a könnyebb használhatóság érdekében.

A szócikktest

A szócikktest a szócikkfejet követően egy vagy több szinonimasorból tevődik össze. Ezekben soroljuk fel a címszó rokon értelmű szavait a címszó jelentései szerint rendezve.

A szinonimasor – A különböző jelentésekhez tartozó szinonimasorokat az áttekinthetőség kedvéért mindig új bekezdésben helyeztük el (kivéve az első jelentés szinonimáit, melyek folytonosan következnek a szófaji megjelölés után). Az egyes szinonimasorokat üres káró jel (◇) vezeti be.

A szinonimákról – A címszó szinonimáiként szókincsünknek azokat az elemeit soroltuk be, melyek jelentése a címszóhoz többé-kevésbé közel áll.

Az alá- és fölérendelt viszonyban lévő fogalmakat, szavakat általában nem vettük fel szinonimaként. Ugyanígy a legtöbb esetben nem soroltuk fel szinonimaként a valamely gyűjtőfogalom alá tartozó, egymásnak mellérendelt fajtaneveket sem. Azonban, ha úgy véltük, hogy fontos és hasznos ismereteket nyújt vala-

mely fogalom különböző aleleteinek megadása, akkor közöltük azokat:

uralkodó II. (fn) ...

✧ [orosz]: cár | [római, német]:
cézár, császár | [egyiptomi]: fá-
raó | [mongol]: kán | [indiai]:
maharadzsa | [iráni]: sah | [arab]:
sejk, emír | [török]: szultán, pa-
disah ...

szerzetes (fn) ✧ barát, fráter, pá-
ter | [görögkeleti]: kalugyer |
[mohamedán]: dervis | [buddhis-
ta]: láma

✧ bencés | ferences | piarista | kar-
melita | pálos | jezsuita

A szinonimák majdnem mindig szavak. Azonban néhány eset-
ben szókapcsolatot is beillesztettünk a szinonimasorba. Ezzel
elsősorban akkor éltünk, ha nem volt egyszavas szinonimája a
címszónak vagy a szókapcsolat egyik eleme az *ad*, *tart*, *tesz*, *van*,
vesz igék voltak. Ilyenek például a következő szókapcsolatok:
hírül ad, *jelt ad*, *észben tart*, *fogyókúrát tart*, *kárt tesz*, *rendet*
tesz, *üzemben van*, *úton van*, *bérbe vesz*, *igénybe vesz*.

Az állandósult szókapcsolatok (kollokációk, szólások, hely-
zetmondatok, közmondások) rokon értelmű szótárát a sorozat egy
másik kötetében adjuk közre.

A szinonimák forrása – A *Szinonimák* című dióhéjszótár alap-
jául a *Magyar szókincstár* szolgált. Ez a gazdag tartalmú, 928
oldalas szótár 25 000 címszót tartalmaz, és összességében 80 000
rokon értelmű szót sorol fel. Azokat a címszavakat és szinonimá-
kat, amelyeket a legfontosabbnak, illetve a legjellemzőbbeknek
tartottuk, és amelyekre az adott terjedelmi korlátok között lehe-
tőség nyílt, a *Magyar szókincstár*ból emeltük ki. Több esetben a
Magyar szókincstár anyagát kiegészítettük nyelvünk legújabb,

sokszor szlenges ízű szavaival, jelentéseivel (*laptop, notebook, megcsörget, telcsizik, span, kecő*).

A szerkesztés fontos szempontja volt, hogy a köznapi, sokak által használt szinonimák mellett lehetőség szerint előforduljanak régies, tájjellegű és idegen hangzású szavak is. Ezzel az volt a szándékunk, hogy felvillantsunk néhány elemet nyelvünk gazdag szókészletéből.

Az elhatároló jelek – A szinonimákat rendszerint vessző (,) választja el egymástól. Ha egy szinonimabokron belül két vagy több aljelentés rokon értelmű szavait soroljuk fel, az aljelentéseket függőleges vonal (|) tagolja. Pl.:

ábrázol (ige) ✧ lerajzol, megrajzol | lefest ...

húz (ige) ✧ von, vontat | vonszol, ráncigál, rángat ...

Tehát az *ábrázol* igének a *lerajzol, megrajzol, lefest* szinonimái közül a *lefest* jelentése kissé távolabb áll az előtte álló rokon értelmű szótól. Ugyanúgy a *húz* igének a szinonimái a jelentést tekintve két alcsoportra oszthatók, az egyikbe a *von, vontat*, míg a másikba a *venszol, ráncigál, rángat* szavak tartoznak.

A lexikai minősítések – A szavak akkor kapnak minősítést, ha valamely szónak sajátos stílusárnyalata, az általánostól, a megszokottól eltérő csoportnyelvi használata van vagy a régebbi nyelvhasználatot tükrözi. A minősítés (rövidítése) mindig a szinonima után áll kerek zárójelben, dőlten szedve. Pl.:

kézirat (fn) ✧ manuscriptum (*id*) | kódex (*szak*)

menyasszony (fn) ✧ ... ara (*rég*), mátká (*rég*)

A fentieket tehát úgy kell olvasni, hogy a *kézirat* címszónak idegen szavas szinonimája a *manuscriptum* szó, a *kódex* pedig a szaknyelv körébe tartozik, illetve a *menyasszony* szónak a régi nyelvben voltak *ara*, *mátka* megfelelői.

A címszó általában nincs minősítve. Ha azonban valamely jelentése minősítést kap, akkor a minősítés az adott jelentéshez tartozó szinonimasor élén áll a sor elején, és kettőspont követi. Ebben az esetben tehát a címszó minősítéssel ellátott jelentésének rokon értelmű szavait soroltuk fel. Pl.:

meredek (mn) ...

✧ (*szleng*): nehéz, kockázatos, húzós (*szleng*) ...

törékeny (mn) ...

✧ (*vál*): vékony, karcsú, filigrán ...

A fentiek tehát azt jelentik, hogy a *meredek* szónak a szlengben van olyan jelentése, amelynek a rokon értelmű megfelelői a *nehéz*, a *kockázatos* vagy éppen a *húzós* szavak, illetve a *törékeny* melléknévnek a mai köznapi jelentésen kívül a választékos nyelvhasználatban van olyan értelme, hogy *vékony*, *karcsú*, *filigrán*.

A lexikai minősítések magyarázata – Bizalmas (*biz*) minősítéssel jelöltük a fesztelen társalgás nyelvében előforduló szavakon kívül a gyermeknyelv szavait és a bizalmas, familiáris stílusban használatos szavakat is. Pl.: *bibi*, *hajcsikál*, *átver*, *cirka*, *fizimiska*, *járgány*.

Durva (*durva*) minősítéssel láttuk el a közönséges stílusú beszélgetésben elhangzó bántó, sértő szavakat. Pl.: *pofázik*, *szarházi*, *trampli*, *valag*.

Az idegen (*id*) stílusminősítést kapták azok a szavak, amelyeket az átlagos magyar nyelvhasználó idegennek, idegenszerűnek érez. Pl.: *fragmentum*, *liezon*, *prominens*, *team*.

Pejoratív (*pej*) minősítéssel a lekicsinylő használatú és rosszalást, megvetést, helytelenítést kifejező szavakat, szójelentéseket jelöltük. Pl.: *eszkábál, fűzfapoéta, hátulgombolós, perszóna*.

A régies, régi (*rég*) minősítésű szavak ma már nem igen ismertek, kevesen használják őket. Pl.: *alít, áristom, ármádia, automobil, penzum*.

A szak, szakmai (*szak*) minősítésű szavak csak szűk szakmai csoportokban vagy csak valamely tevékenységi körben, tudományágban használatosak. Pl.: *bérmentve, kvóta, reláció, szimp-tóma, védmű*.

A szleng (*szleng*) minősítésű szavak szókincsünknek azok az újabb képződményei, elemei, amelyek csak a kevéssé igényes, humoros nyelvhasználatban és az alvilág nyelvében, az argónyelvben, a diáknyelvben és a legfesztelenebb társalgás nyelvében fordulnak elő. Pl.: *csúcs, frankó, keccsöl, majré, stíről, verda*.

A tájnyelvi (*táj*) minősítésű szavak a paraszti, vidéki étellel kapcsolatosak, függetlenül attól, hogy a nyelvjárások többségében vagy csak egyikében (voltak) használatosak. Pl.: *bacsó, csi-csóka, hombár, kusztora, málé*.

Tréfás (*tréf*) minősítést kaptak a kedélyes tréfálkozásra használatos szavak mellett a szójátékon alapuló vidám hangzású szavak is. Pl.: *izompacsirta, kenyérleső, nyakigláb, ugrifüles*.

Választékos (*vál*) minősítéssel láttuk el az emelkedettségre törekvő nyelvhasználat szavait és a szépirodalmi alkotásokból ismert ritkább szavakat. Pl.: *egybekel, eseng, kebel, örökbecsű, vatesz*.

A használt minősítéseket a „Rövidítések és jelek” 2. pontjában soroljuk fel. A minősített szavak sorrendje az egyes színonimásorokban a következő: minősítetlen szavak, (*biz*), (*tréf*), (*szleng*), (*vál*), (*id*), (*pej*), (*durva*), (*szak*), (*rég*), (*táj*).

A lexikai minősítések megoszlása – A szótárban található 20 000 különböző szó közül minősítéssel ellátott szavak száma közel 3000, amelyek a következőképpen oszlanak meg:

a lexikai minősítés	a szavak száma
<i>bizalmas</i>	1056
<i>durva</i>	91
<i>idegen</i>	391
<i>pejoratív</i>	47
<i>régi</i>	635
<i>szak</i>	269
<i>szleng</i>	460
<i>tájnnyelvi</i>	234
<i>tréfás</i>	21
<i>választékos</i>	167

A vonzat – Különösen az igék esetében az adott jelentés megértését, egyértelműsítését nagyban elősegíti az egyes szinonimák mondattani kapcsolódását jelölő vonzat feltüntetése. Ilyenkor a könnyen érthető rövidítésekkel jelölt vonzat csúcsos zárójelben (⟨ ⟩) áll. Vonzatváltáskor pontosvessző (;) választja el a különböző vonzatú szerkezeteket. Pl.:

bámul (ige) ⇨ néz, fixíroz (*biz*),
stíról (*szleng*), gusztál (*szleng*),
kukkol (*szleng*); rámered ⟨valaki-
re, valamire⟩

⇨ csodál, imád, tisztel, becsül; ra-
jong ⟨valakiért⟩; felnéz ⟨valakire⟩;
csügg ⟨valakin⟩

rajong (ige) ⇨ ⟨~ valakiért, valamiért⟩:
lelkesezik ⟨valakiért, valamiért⟩, oda-
van ⟨valakiért, valamiért⟩, bolondul
⟨valakiért, valamiért⟩ (*biz*); szeret ⟨va-
lakit, valamit⟩, imád ⟨valakit, valamit⟩,
csodál ⟨valakit, valamit⟩

A címszó egy jelentésére vonatkozó vonzat a szinonimasor élén áll, és kettőspont (:) követi. A címszót nem ismétljük meg, helyette (~) jel áll. Pl.:

befog (ige) ...

✧⟨~ valakit valamire⟩: igénybe vesz ⟨valakit valamire⟩; dolgoztat ⟨valakit⟩ ...

hagy (ige) ...

✧⟨~ valamiből⟩: félretesz, tartalékol

...

Ezt tehát úgy kell olvasni, hogy a *befog valakit valamire* rokon értelmű megfelelői az *igénybe vesz valakit valamire* és a *dolgoztat valakit* kifejezések, míg a *hagy valamiből* szinonimái a *félretesz*, *tartalékol* szavak.

Több esetben az ige vonzattal és vonzat nélkül is egyaránt használatos. Mondhatjuk ugyanis azt is, hogy *töpreng*, azaz magába mélyedve tűnődik, meditál, de azt is, hogy *töpreng* ⟨valamin⟩, azaz hosszadalmasan gondolkodik, tűnődik valamin. Az ilyen esetekben – annak ellenére, hogy az ige mind vonzat nélkül, mind vonzattal előfordul – szótárunkban csak a gyakoribb használatot tüntettük fel.

A tárgyesetet jelölő ⟨valakit⟩, ⟨valamit⟩ alakokat (helykímélés céljából is) csak akkor adjuk meg, ha hiánya kimondottan zavaró lenne. Bízunk használóink nyelvi kompetenciájában, akik bizonyára tudják, hogy az alábbiakhoz hasonló esetekben a felsorolt szinonimák tárgyas igék, vagy hogy a megjelölt vonzatokon túl a szerkezet természetesen tárggyal is kiegészítendő:

lát (ige) ✧ meglekint, szemlél, néz,
észrevesz, megfigyel | vizionál
(*id*) ...

betart (ige) ⇨ (<~ valamibe): beletart
 <valamibe>, **bemárt** <valamibe> ...

A címszóhoz, illetve a szinonimákhoz kapcsolódó tárgyi (és néha az egyéb típusú) vonzatra gyakran a szinonimasort bevezető, szögletes zárójelben álló értelmi kiegészítéshez kapcsolt rag is utalhat. Pl.:

átvág (ige) ...
 ⇨ [labdát]: átüt, átrúg
 ⇨ [utat]: levág, lerövidít

beteszt (ige) ...
 ⇨ [ajtót]: becsuk, bezár
 ⇨ [állásba, munkakörbe]: beoszt,
 besorol

felbukkan, fölbukkan (ige) ...
 ⇨ [mélyből]: előtűnik, felmerül,
 feltör

Megjegyezzük még, hogy szótárunkban a vonzatok megjelenítése természetesen nem helyettesít egy részletes magyar vonzatszótárt: a kapcsolódások megjelenítése elsősorban a szinonim jelentések könnyebb felismerését, összekapcsolását, végső soron tehát a gyorsabb eligazodást segíti.

Az értelmi kiegészítés – A szinonimát értelmi kiegészítéssel, használati körének megnevezésével láttuk el, ha az segíti helyes használatát. Az értelmi kiegészítés álló betűvel szedve szögletes zárójelben, utána kettősponttal ([ ] :) található a szinonima előtt. Pl.:

használható (mn) ⇨ hasznos, megfelelő, alkalmas | [ötlet]: épkézláb | [terv]: reális | [eszköz]: praktikus

Ha az értelmi kiegészítés a címszóra vonatkozik, a szinonimasor elején áll, és szintén kettőspont követi. Pl.:

bamba (mn) ...

✧[arc, tekintet]: kifejezéstelen,
üres

üt (ige) ✧ ...

[óra]: jelez, kakukkol ...

A fentieket tehát úgy olvassuk, hogy a *bamba* szónak az *arcra*, a *tekintetre* vonatkozó szinonimája a *kifejezéstelen*, *üres* szavak, az *üt* szó *órával* kapcsolatos jelentésének szinonimája pedig a *jelez*, *kakukkol*.

Az értelmi kiegészítésekkel ellátott szinonimasorokat általában a szócikk végére betűrendben gyűjtöttük össze.

javít (ige) ✧ szerel, reparál | foltoz, toldoz

✧jobbít, tökéletesít, csiszol, fejleszt, kijavít | megújít | átdolgoz

✧[fizetést]: felemel, emel

✧[sorson]: enyhít, könnyít

✧[sportban ugrást, dobást]: ismételt

Bízunk benne, hogy szótárunk hatékonyan segíti az anyanyelvének tudatos és igényes használatára törekvő olvasót a gondos, pontos magyar nyelvű szövegek fogalmazásában.

Budapest, 2008. augusztus

Kiss Gábor – Bárdosi Vilmos

RÖVIDÍTÉSEK ÉS JELEK

1. A szófajok rövidítése

(fn)	főnév
(hsz)	határozószó
(ige)	ige
(ksz)	kötőszó
(mn)	melléknév
(msz)	módosító értékű mondatzó
(nm)	névmás
(nu)	névutó
(szn)	számnév

2. A lexikai minősítések rövidítése

(biz)	bizalmas
(durva)	durva, sértő
(id)	idegen
(pej)	pejoratív
(rég)	régi, régies
(szak)	szaknyelvi
(szleng)	szleng, diáknyelvi
(táj)	tájnyelvi
(tréf)	tréfás
(vál)	választékos

3. A jelek

◇	szinonimasor bevezetése
	jelentésárnyalatok elkülönítése
;	vonzatváltás
[ ]:	értelmi kiegészítés
< >	vonzatok

FORRÁSMUNKÁK

- BÁRCZI GÉZA – ORSZÁG LÁSZLÓ (főszerk.): *A Magyar Nyelv Értelmező Szótára*. I–VII. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1959–1961.
- EÓRY VILMA (főszerk.): *Értelmező szótár+. Értelmezések, példamondatok, szinonimák, ellentétek, szólások, közmondások, etimológiák, nyelvhasználati tanácsok és fogalomköri csoportok*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007.
- FÜREDI MIHÁLY – KELEMEN JÓZSEF (szerk.): *A magyar nyelv szépprózai gyakorisági szótára*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
- KISS GÁBOR (főszerk.): *Magyar szókincstár. Rokon értelmű szavak, szólások és ellentétek szótára*. 8. kiadás. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007.
- KÖVECSES ZOLTÁN: *Magyar szlengszótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1998.
- MINYA KÁROLY: *Új szavak I. Nyelviünk 1250 új szava értelmezésekkel és példamondatokkal*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007.
- O. NAGY GÁBOR – RUZSICZKY ÉVA: *Magyar szinonimaszótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1978.
- PARAPATICS ANDREA: *Szlengszótár. A mai magyar szleng 2000 szava és kifejezése fogalomköri szinonimamutatóval*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2008.
- PUSZTAI FERENC (főszerk.): *Magyar értelmező kéziszótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.
- TÓTFALUSI ISTVÁN: *Idegenszó-tár. Idegen szavak értelmező és etimológiai szótára*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2004.